

V lednu vzrostla nezaměstnanost i počet volných pracovních míst

K 31. 1. 2021 evidoval Úřad práce ČR celkem 308 859 uchazečů o zaměstnání. To je o 16 882 více než v prosinci a o 78 837 osob více než před rokem. Z celkového počtu nezaměstnaných bylo v uplynulém měsíci 290 648 dosažitelných uchazečů. Podíl nezaměstnaných osob mírně vzrostl na 4,3 % (prosinec 2020 – 4 %, leden 2020 – 3,1 %). Vzrostl i počet volných pracovních míst. V mezinárodním srovnání měla ČR podle posledních dostupných dat EUROSTATU (za prosinec 2020) nejnižší míru nezaměstnanosti v celé EU. Aktuální výsledky dnes zveřejnil Úřad práce ČR.

Podíl nezaměstnaných osob v ČR k 31. 1. 2021	4,3 %
Počet uchazečů o zaměstnání	308 859
Počet dosažitelných uchazečů o zaměstnání	290 648
Míra nezam. podle EUROSTAT (prosinec 2020)	3,1 %
Počet volných pracovních míst (VPM)	325 425
Počet VPM „bez příznaku“ pro cizince	81 554
Počet VPM vhodných pro cizince	243 871

V lednu nezaměstnanost roste pravidelně a letos tomu nebylo jinak. Ve větší míře přicházeli do evidence Úřadu práce ČR lidé, kterým na konci loňského roku skončily termínované pracovní smlouvy a dohody. Také část živnostníků přerušila své podnikání. Ze strany zaměstnavatelů přetrvává zájem o nové zaměstnance, převážně v technických a dělnických profesích. Dlouhodobá poptávka je i po kvalifikovaných řemeslnících.

„Koronavirus se podepsal především v oborech, které nejdříve postihlo nařízené uzavření provozů jak v první, tak i ve druhé vlně. Řeč je o oblastech jako jsou například služby, pohostinství, lázeňství, kultura, prodej nebo volnočasové aktivity, včetně horských středisek,“ shrnuje generální ředitel ÚP ČR Viktor Najmon.

Podíl nezaměstnaných osob se i přes mírný nárůst na začátku roku nadále drží na relativně nízkých číslech a počet evidovaných uchazečů o zaměstnání je stále nižší než počet volných pracovních míst, která zaměstnavatelé prostřednictvím ÚP ČR nabízejí.

„Už během první vlny pandemie přijal Úřad práce ČR taková opatření, aby byl připraven na možnost rostoucí nezaměstnanosti a propouštění zaměstnanci co nejrychleji přešli k novému zaměstnavateli. Za všechna můžeme určitě jmenovat projekt OUTPLACEMENT, jehož prostřednictvím ÚP ČR nabízí pomoc jak lidem, kterým hrozí ztráta zaměstnání, tak i zaměstnavatelům, kteří tyto propouštěné pracovníky zaměstnají, případně je budou chtít vzdělávat,“ vyzdvihuje Viktor Najmon a dodává:

„Zároveň se ještě více zaměříme na podporu zejména zvolených rekvalifikací. Právě tento nástroj aktivní politiky zaměstnanosti umožňuje operativně reagovat na aktuální potřeby zaměstnavatelů a výrazně zvyšuje šance na pracovní uplatnění absolventů kurzů. Během tří let může Úřad práce ČR na tento typ rekvalifikace zájemci nebo uchazeči o zaměstnání poskytnout až 50 tis. Kč. S ohledem na aktuální situaci také podporujeme, tam kde to je jen trochu možné, kurzy v online formě.“

Během ledna se na ÚP ČR **nově přihlásilo 46 780** nezaměstnaných. Ve srovnání s předchozím měsícem byl jejich počet vyšší o 6 637 osob, meziročně pak nižší o 6 540 uchazečů o zaměstnání. Z evidence naopak **odešlo 29 898** uchazečů (ukončená evidence, vyřazení uchazeči o zaměstnání). To je o 7 206 více než v prosinci a o 8 932 méně než rok předtím. **Novou práci získalo 22 871 osob.**

Nejvíce nových nezaměstnaných hlásí Moravskoslezský (6 017) a Jihomoravský kraj (5 576). Nejméně jich pak evidoval ÚP ČR v předchozím měsíci v Karlovarském kraji (1 667) a z hlediska okresů na Rokycansku (178). **O zprostředkování zaměstnání a zařazení do evidence uchazečů o zaměstnání žádají** lidé, kteří pracovali napříč všemi obory a často jejich zaměstnání bylo na dobu určitou. Přicházejí zejména z oblasti veřejné správy, výstavby silnic a dálnic, stavebnictví a maloobchodu. Jedná se především o profese jako jsou administrativní pracovníci, řemeslníci a kvalifikovaní pracovníci hlavní stavební výroby, pomocníci ve výrobě, řidiči nákladních automobilů, autobusů, tramvají, prodavači v prodejnách, uklízeči a pomocníci v domácnostech, hotelích a službách. Evidovaní uchazeči o zaměstnání nejčastěji nacházeli novou práci jako pomocní pracovníci ve výrobě a montážní dělníci.

V evidenci byli nejčastěji uchazeči o zaměstnání s nízkou kvalifikací, se základním, nedokončeným a středním odborným vzděláním, s výučním listem či středním vzděláním s maturitou. Průměrný věk uchazečů o zaměstnání činil v lednu **42,7 roku**. Průměrná délka nezaměstnanosti byla **416 dnů**.

Mezi evidovanými bylo **106 562 uchazečů o zaměstnání nad 50 let** a na celkové nezaměstnanosti se podíleli **34,5 %**. Z celkového počtu uchazečů o zaměstnání bylo těch, kteří jsou bez práce **déle než 12 měsíců, 24,4 %** - celkem **75 415**. V uplynulém měsíci bylo bez práce **39 936 osob se zdravotním postižením (OZP)** - **12,9 %** z celkového počtu evidovaných uchazečů a **152 680 žen, 49,4 %** z celkového počtu nezaměstnaných.

Meziměsíční nárůst nezaměstnanosti zaznamenalo v lednu všech 77 okresů, největší pak Jindřichův Hradec (o 19,4 %), Písek (o 18 %), Chrudim (o 13,6 %), Prachatice (o 12,2 %), Znojmo a Rakovník (shodně o 11,4 %), Klatovy (o 11,2 %), Jeseník (o 10,9 %).

Nejnižší nezaměstnanost vykázaly ke konci předchozího měsíce okresy Rychnov nad Kněžnou (2,1 %), Praha-východ a Pelhřimov (oba 2,1 %), Mladá Boleslav (2,3 %), Jičín (2,4 %), Benešov (2,7 %), Plzeň-jih a Ústí nad Orlicí (shodně 2,8 %). **Podíl nezaměstnaných osob stejný nebo vyšší, než republikový průměr hlásí 29 regionů.** **Nejvyšší** byl v okresech Karviná (8,5 %), Bruntál (7,3 %), Znojmo (7,2 %), Jeseník (7,1 %), Most (7 %), Ostrava-město (6,9 %), Chomutov (6,6 %) a Sokolov (6,4 %). **Podíl nezaměstnaných žen vzrostl na 4,3 % a mužů na 4,2 %.**

Ke konci ledna evidoval ÚP ČR celkem **13 360** absolventů škol všech stupňů vzdělání a mladistvých. To je meziměsíčně o 287 méně, meziročně pak o 3 893 více. Na celkové nezaměstnanosti se podíleli **4,3 %** (prosinec 2020 – 4,7 %, leden 2020 – 4,1 %). Bez práce bylo k 31.1. 2021 celkem **10 168** bývalých studentů (prosinec 2020 – 10 509, leden 2020 – 6 184, leden 2019 – 6 740). **V evidenci se objevují nejčastěji absolventi** středních škol a učilišť, především pak škol zaměřených na ekonomiku a administrativu, gastronomii (kuchař, číšník), osobní a provozní služby (kadeřník), hotelnictví a obchod. Naopak **velkou šanci na získání práce v co nejkratší době po ukončení školy** mají absolventi vysokých škol, především lékařských a technických

fakult, studijních programů sociální péče, informační a komunikační technologie nebo vzdělávání a výchova.

Zaměstnavatelé nabízeli absolventům prostřednictvím ÚP ČR celkem **57 416** volných pracovních míst. Nejčastěji se jednalo o pozice pro montážní dělníky výrobků a zařízení, obsluhu pojízdných zařízení a strojů na výrobu a zpracování výrobků z pryže, plastu a papíru, kováře, nástrojáře, pomocníky ve výrobě, řemeslníky a kvalifikované pracovníky ve stavební výrobě nebo pracovníky informačních služeb.

Ke konci ledna nabízeli zaměstnavatelé prostřednictvím ÚP ČR celkem **325 425 volných pracovních míst**, což je o 6 843 více než v prosinci a o 15 966 méně než před rokem. V předchozím měsíci zaměstnavatelé nahlásili **46 090** nových volných pracovních míst, což je o 3 388 méně než před rokem. ÚP ČR naopak obsadil, a následně z evidence vyřadil **42 410** volných pracovních míst.

Nejvíce volných pozic chtějí obsadit zaměstnavatelé v Praze (83 735), ve Středočeském (60 830), v Jihomoravském (30 737) a Plzeňském (28 140) kraji. **Z celkového počtu volných pracovních míst nabízeli zaměstnavatelé 3 914 pozic na dohodu o provedení práce a 5 681 míst na dohodu o pracovní činnosti. Na jedno volné pracovní místo připadá v průměru 0,9 uchazeče.** Z toho nejvíce v okresech Karviná (9,6), Sokolov (6), Ústí nad Labem (5,6), Jeseník (5,1), Bruntál (5), Znojmo (4,7), Most (4,6) a Děčín (4,4). Z celkového počtu nahlášených volných míst jich bylo **11 316 vhodných pro osoby se zdravotním postižením (OZP)**, nejvíce z nich bylo určeno pro pracovníky v oblasti ochrany a ostrahy, uklízeče, montážní dělníky nebo pracovníky informačních služeb.

Zaměstnavatelé měli v lednu největší zájem o dělníky v oblasti výstavby budov, montážní dělníky, obsluhu vysokozdvíhových vozíků, pomocníky ve výrobě, uklízeče, řidiče nákladních automobilů, zedníky, pomocné manipulační pracovníky nebo kuchaře. Firmám dlouhodobě chybí kvalifikovaní řemeslníci, ale také odborníci v informačních technologiích. **Tradičně velká poptávka je po technických profesích napříč všemi obory a po řemeslnících. Více než 75 % volných pracovních míst je určeno pro uchazeče se základním či nižším vzděláním.** Úřad práce ČR se nadále zaměřuje, v rámci současných možností, na zkvalitnění a zefektivnění své činnosti tak, aby zrcadlila požadavky zaměstnavatelů. Zaměstnavatelům nabízí maximální pomoc při obsazování volných pozic. Je ale důležité, aby tato volná místa Úřadu práce ČR nahlásili.

Všem skupinám ohroženým dlouhodobou nezaměstnaností věnuje Úřad práce ČR zvýšenou péči. Ke konci ledna podpořil **prostřednictvím příspěvků v rámci aktivní politiky zaměstnanosti (APZ) celkem 7 859 uchazečů a zájemců o zaměstnání.** APZ přispívá k zaměstnávání uchazečů prakticky ve všech odvětvích. Zaměstnanost významně podporují také **projekty spolufinancované z národních a evropských prostředků.** Prioritou Úřadu práce ČR je především kvalitní zprostředkovatelská práce, úzká spolupráce se zaměstnavateli a realizace efektivní APZ, kde jde zejména o **rekvalifikace, veřejně prospěšné práce (VPP) a společensky účelná pracovní místa (SÚPM).** V případě uplatnění uchazečů o zaměstnání na VPP není důležitá kvalifikace. Zároveň ale umožňují dlouhodobě nezaměstnaným, aby si oživilí nebo získali pracovní návyky a po jejich skončení snáze našli stálou práci. Pokud jde o SÚPM, ta nabízejí klientům možnost získání zaměstnání i ve specializovaných oborech.

V případě veřejně prospěšných prací, jde o nástroj APZ, jenž pomáhá umístit na trh práce nejobtížněji zaměstnatelné uchazeče o zaměstnání. K 31. 1. 2021 v rámci

VPP pracovalo celkem **3 531 lidí**. Veřejně prospěšné práce **jsou určeny pro dočasné pracovní uplatnění uchazečů o zaměstnání**, kterým úřad věnuje při zprostředkování zaměstnání zvýšenou pozornost. Jedná se o pozice v oblasti méně kvalifikovaných a pomocných prací. ÚP ČR tato místa vytváří ze zákona jako krátkodobé pracovní příležitosti. **Za standardní délku trvání VPP považuje Úřad práce ČR 12 měsíců. Opakovaně pak může podpořit stejného klienta** tehdy, když se jedná o osobu s kumulovanými hendikepy, jako např. se zdravotním postižením, ve věku do 30 nebo naopak nad 50 let či rodiče, který pečuje o dítě do 15 let, nebo o uchazeče, jemuž hrozí sociální vyloučení, jestliže se opakovaně prokáže, že nemůže najít zaměstnání na volném trhu práce. **Vždy je ale třeba každý takový případ posoudit individuálně**, a to z úrovně příslušné krajské pobočky či kontaktního pracoviště ÚP ČR. **VPP zaměstnavatelé nejčastěji využívají** při úklidu a údržbě veřejných prostranství a zeleně, pomocných pracích, opravách veřejného majetku, v lesnictví, v charitě, sociálních službách, v dohledové službě, při zaměstnávání asistentů prevence kriminality nebo k zajištění dalších veřejně prospěšných činností, např. v infocentrech, knihovnách, či jiných veřejných agend. Obce a kraje je mohou využít také při odstraňování následků živelních pohrom nebo při zimních a jarních údržbách.

SÚPM vyhrazená hrají prim hlavně u firem, a to napříč všemi obory. Díky podpoře v této oblasti dostalo ke konci ledna šanci získat zaměstnání **2 672 uchazečů**. Celkem **10 lidí** podpořil ÚP ČR v rámci **nově zřízených SÚPM** u zaměstnavatele (jde o místa, v jejichž rámci ÚP ČR přispívá na jejich vybavení) a **328 nezaměstnaných** mohlo na základě příspěvku na SÚPM začít podnikat. Nejčastěji v oblasti řemesel či v administrativě.

Úspěch sklízí též **příspěvek na dojížděku**. Dosud o něj **požádalo celkem 11 040 zájemců**. Nejvíce v Moravskoslezském (2 561), Olomouckém (2 500), Ústeckém (1 230) a Jihomoravském (1 097) kraji. V průběhu ledna přijal Úřad práce ČR 56 žádostí. **Se 7 248 žadateli uzavřel dohodu o poskytnutí příspěvku** (s 25 z nich v lednu). V jejich rámci přiznal měsíční částku většinou ve výši 1 500 a 2 500 Kč, protože podpoření uchazeči nejčastěji dojíždí do práce 10–25 a 25–50 km. Jsou mezi nimi lidé různých profesí, např. administrativní pracovníci, výrobní a montážní dělníci, obsluha strojů, kovodělníci, elektrikáři, opraváři, řidiči, strážníci, pracovníci ve zdravotnictví, v sociální oblasti nebo informačních službách, prodavačky, učitelé, skladníci, maséři, uklízečky, účetní, dámské krejčovské nebo třeba pracovníci v lékárně či laborantky.

Zájem je i o **výkon veřejné služby (VS)**. Celkem má ÚP ČR s jejími organizátory, především obcemi, nestátními neziskovými organizacemi, základními a mateřskými školami nebo například knihovnami, nasmlouvaných **4 903** pozic. Nejvíce pak v Ústeckém (1 639), v Moravskoslezském (1 074) a Jihomoravském (471) kraji. A nejedná se jen o činnosti při zajištění čistoty ulic a dalších veřejných prostranství a zeleně, ale i o aktivity, které lidé vykonávají během veřejnosti přístupných sportovních, kulturních a obdobných akcí a v neposlední řadě během pomocných činností při poskytování sociální péče (např. při ambulantní a terénní sociální službě) apod. **Na veřejnou službu nastoupilo 1 927 klientů**. Úřad práce ČR i nadále aktivně oslovuje, a to opakovaně, další potenciální organizátory, kteří mohou veřejnou službu zabezpečit.

Uchazečům a zájemcům o zaměstnání vydatně pomáhají v návratu na trh práce i **rekvalifikační kurzy**, které ÚP ČR finančně podporuje. **A jejichž obsah a složení reflektují potřeby a požadavky regionálních zaměstnavatelů**.

K 31. 1. 2021 do nich bylo zařazeno celkem **390 lidí**. **Nejčastěji realizovanou rekvalifikací jsou kurzy zaměřené** na získání řidičských a profesních průkazů, vč. profesní způsobilosti a základních počítačových dovedností nebo kurzy pro pracovníky v sociální oblasti, ve zdravotnictví, či rekvalifikace zaměřené na osobní služby. Pro změnu profese nebo další prohloubení znalostí se většinou rozhodují lidé s výučním listem, úplným středním vzděláním s maturitou a základním vzděláním. Z hlediska věku pak převažují účastníci nad 50 let. **ÚP ČR může financovat plně nebo částečně tři varianty rekvalifikací** – ty, které zajišťuje sám, zvolené rekvalifikace a poslední variantou jsou rekvalifikace zaměstnanců, kteří jsou ohroženi ztrátou zaměstnání u stávajícího zaměstnavatele, např. z důvodu změny podnikatelské činnosti či útlumu jedné části podnikatelských aktivit. ÚP ČR průběžně komunikuje se zaměstnavateli a místními samosprávami, monitoruje vývoj a potřeby trhu práce tak, aby nabídka rekvalifikací odrážela potřebu praxe.

Mezi skupiny uchazečů o zaměstnání ohrožených dlouhodobou nezaměstnaností patří též **osoby se zdravotním postižením**. Proto i v jejich případě poskytuje ÚP ČR příspěvky na podporu pracovního uplatnění. V rámci **zřízení pracovních míst pro OZP** finančně podpořil ke konci ledna **502 osob se zdravotním postižením** (z toho jich **15** vykonává samostatně výdělečnou činnost). **Nejčastěji** pracují na pozicích určených výrobním, montážním a pomocným dělníkům, řemeslníkům, pracovníkům v osobních a úklidových službách, ostraze, operátorům call center apod. Celkem **107 uchazečům** přispěl ÚP ČR v lednu na **provoz pracovního místa pro OZP a OZP – samostatně výdělečně činnou**.

Podporu v nezaměstnanosti pobíralo v předchozím měsíci **107 856 lidí**, tj. 34,9 % všech uchazečů vedených v evidenci (prosinec 2020 – 33,4 %, leden 2020 – 40,5 %). Nezaměstnaní dostávali v průměru **8 448 Kč**. Podporu v nezaměstnanosti ve výši do 4 500 Kč pobíralo **25 926 (24 %)** uchazečů o zaměstnání. Maximální výši podpory, tedy 20 075 Kč, pak **592 (0,5 %)** uchazečů o zaměstnání. V rámci podpor v nezaměstnanosti a při rekvalifikaci vyplatil ÚP ČR podle předběžných údajů v předchozím měsíci celkem **917 451 167 Kč** (prosinec 2020 – 871 617 tis. Kč, listopad - 826 480 tis. Kč, říjen - 846 051 tis. Kč, září - 945 193 tis. Kč, srpen - 964 891 tis. Kč, červenec - 1, 041 mld. Kč, červen - 1 040 mil. Kč). O rok dřív vyplácel ÚP ČR podporu **93 247** uchazečům o zaměstnání.

Míra nezaměstnanosti podle EUROSTAT (Statistický úřad Evropského společenství), která se používá pro mezinárodní srovnávání a vychází z posledních dostupných výsledků **za prosinec 2020**, ukazuje, že se **Česká republika stále drží dlouhodobě pod průměrem EU**. V uvedeném měsíci měla **nejnižší míru nezaměstnanosti v celé EU** (sezónně neочиštěná míra nezaměstnanosti **ČR – 3,1 %**, v **EU27 7,4 %**, sezónně očištěná míra nezaměstnanosti **ČR 3,1 % a v EU27 7,5 %**). Podrobnosti na <http://ec.europa.eu/eurostat/web/lfs/data/database>.

Informace o vývoji nezaměstnanosti jsou zveřejněny na <https://www.mpsv.cz/web/cz/mesicni>.